Ч. 189 (13.734). Львів, пятниця 20. липня 1934. Poocztowa oplata oplacono ryczaltem. РІК LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло". Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Американська преса про страхіття на Україні.

НЮ ЙОРК, 2. липня. (Вл. кор.) З нагоди приїзду д-ра Амende, секретаря Конгресу Національних Меншин, нюйорська преса розписується в ріжних статтях про страхіття голоду на Україні. Одні ґазети згадують про заяву д-ра Амende, інші не згадують його по імени, лише пишуть про відвідувача з Европи, який дає достовірні інформації і т. п. „Ню Йорк Сан" лучить новинку про свіжі інформації в справі голоду з обговоренням нової книжки, яка вийшла саме за днях про територію донських козаків. Книжка та написана Михайлом Шолоховом („Спокійно пливе річка Дон"), донським козаком, котрий перейшов на большевицьку сторону. Але все таки автор не вспів закрити факту, що до війни козакам жилося в порівнанні з теперішніми часами знаменито. Отже автор мимохіть вихвалює царський режім у часах всевладного большевизму.

Румуни з Чехословаччини домагаються обєднання з Румунією.

Минулої пятниці, 13. ц. м. відбулися в поблизькому до Сиготу містечку Тячеві в Чехословаччині (Закарпаття) збори кількох тисяч українців і румунів перед старостом і жадали, аби їм дали кукурудзи. Люди дуже горячкувалися й верещали. Тільки тактові старости Когея, жандармів і фінансової сторожі вдалося успокоїти населення.

Маси манїфестували потім за прилученням тої области з Марморощиною, що тепер належить до Румунії. По приписам варсайського мирового договору нарік відбудеться там народній плебісцит, що має вже остаточне вирішити, кому та область має належати, чи вона обєднається з Мармарощиною, чи останеться при Чехословаччині.

Ця вістка появилася в букарештенській пресі від дописувачів у Сиготі. Нагадуємо при цій нагоді, що в цім кутку Закарпатської України, що творить автономну частину Чехословацької Республіки, живе близько 15.000 румунів. Вони то домагаються прилучення до Румунії. В ЧСР мають вони румунські народні школи й інші національні права.

Цікава промова през. Рузвельта.

Президент Рузвельт виголосив промову в радіо, яку передали по цілій Америці. Він сказав, що всі громадяни самі повинні судити, чи його адміністрація за 15 місяців старалась помогти народові і наскільки вона дійсно вже помогла в теперішній великій скруті.

Він питався слухачів:

— Чи вам краще живеться як тому рік? Чи ваші довги менше вас придавлюють? Чи ваші банкові конта більше безпечні? Чи ваші умовини праці кращі? Чи ваша віра у ваше особисте майбутнє має тепер сильнішу підставу?

Потім він заявив, що федеральна програма господарської відбудови краю іде далі безупинно і є повна надія, що умовини життя в Америці покращають.

Це була прощальна промова президента Рузвельта перед його виїздом на вакації, які заберуть цілий місяць. Він подорожуватиме кораблем через Панамський канал аж до Гавайських островів на Тихому Океані. Крім вакацій його подорож матиме і політичне значіння.

В Канаді нема людини до ведення банку.

В Канаді нема відповідної людини, котра могла би вести Центральний Банк Канади. Так думають канадійські банкирі — так думає за ними премієр Беннет. Виявилося це в палаті послів 21. червня в дискусії над внеском ліберального посла Реймонда з Богарно, котрий вимагав, щоб губернатор банку і його заступники були канадійці, замешкалі в Канаді. Для ведення торговельного банку, сказав премієр, канадійці є такі добрі, як хтонебудь інший у світі, одначе ніхто в Канаді не має потрібного досвіду, щоб попровадити центральний банк. Тому потрібно за такими людьми пошукати деінде. З тієї самої причини приняла давніше канадійська влада сера Генрі Терптона до ведення Канадійських Національних Залізниць.

Барикади у Сан Франціско.

Ґенеральний страйк у інших містах.

САН ФРАНЦІСКО, 18. 7. ПАТ. Приїзд війська до Сан Франціска викликав велике обурення серед страйкарів, які почали будувати на вулицях барикади. У містах Окленд Бекелі та Аляmeда робітники проголосили ґенеральний страйк. Бурмістр Сан Франціска запевнив консулів чужих держав, що воєнного стану не проголосять. Консулі домагалися, щоби дозволити свобідну їзду самоходами за харчами після проголошення воєнного стану.

Відділи народньої ґвардії бережуть морське побереже на довжині 9 км. Покищо між відділами народньої ґвардії і робітниками не дійшло до сутичок. Мешканці Сан Франціска закуповують масово консерви, бо нема свіжого мяса, ярини ні овочів. До міста приїхало ледви кілька вантажних самоходів з харчами. У магазинах харчів доволі, але їх тяжко доставити населенню, бо шофери страйкують. Напружену ситуацію злагіднило рішення страйкового комітету, який дозволив відчинити всі ресторани та виїхати декільком трамваям. Поїзди зі Сан Франціско відїзджають, як давніше. Поліція переводить масові ревізії у прибережних домах, шукаючи за провідниками страйкової акції. Поліція арештувала 340 осіб. У стейті Алябама страйкує 25 тисяч робітників, а між ними 15.000 ткачів. До стейту Міннесота вислано батерію з гарматами тому, що дійшло до кривавих сутичок зі шоферами вантажних самоходів.

Ґенеральний страйк у Сан Франціско мабуть уже небаром закінчиться. Страйковий комітет погодився, щоби конфлікт портових робітників з працедавцями вирішив мировий суд. До Вашингтону надходять петиції робітників, щоби посередничити у наладнані конфлікту з працедавцями. Секретар праці Теркін слідкує дуже уважливо за ходом подій у Сан Франціско.

Радіотелеграфісти на кораблях Тихого Океану дістали приказ від своєї професійної організації приступити до страйку негайно після приїзду кораблів до Ню Йорку.

Ген. Джонсон промовляючи до студентів у каліфорнійськім університеті гостро виступив проти ґенерального страйку, який назвав домашньою війною і кривавим повстанням. Ген. Джонсон мусів вертатися до Сан Франціска старомодною кінною дорожкою, на велику радість населення, бо шофери страйкують.

—

ЗАМИРЕННЯ ЛИТВИ З ПОЛЬЩЕЮ?

Львів, 18. липня 1934.

Варшава і Вильно гудуть від поголосок на тему замирення між Польщею і Литвою, а дещо з тих „пантофлевих телеграм" перескакує і крізь пресову цензуру. Отже читали ми недавно про приїзд до Варшави одного близького свояка марш. Пілсудського з Литви („у справах приватних і родинних"), потім про побут у Варшаві одної пані з Литви і її авдієнцію у Бельведері, врешті сензацію викликала подорож до Ковна б. премієра Пристора та оснування ним по повороті Польсько-Литовського Товариства. Зновуж кілька днів тому поїхав до Ковна головний редактор „Слова" виленського пос. Мацкевіч. Одночасно згадане „пантофлеве" джерело не цуралося пустити у світ навіть таку вістку, що нібито між Польщею і Литвою вже є тихе порозуміння... про реституцію історичної державної унії, про дуалістичну систему нової великодержави і т. д., словом про такий мир, який від тихої війни з Польщею довів би відразу Литву аж до самовідречення! Звичайна річ, що таких поголосок не можна трактувати поважно — бодай нині, коли Схід Европи не находиться ще в стадії радикальної коректури державних границь і коли европейська дипльоматія іде ще на вудку Літвінових ідей про „східне Льокарно" (читай: забезпека совітських західних границь, вільна рука Совітів супроти Японії та петрифікація большевицької системи, — чистий інтерес для Европи!). Надто теж сензацією пахне поголоска, яка два дні тому облетіла польську пресу, — що нібито Польща відступить Литві свенцянський і браславський повіти та частину сувальського і погодиться на плебісцит у Вильні — за 20 літ, — а Литва на цій підставі заключить з Польщею тісний союз. Повторяємо: сензацією пахнуть ті і їм подібні поголоски, — але нема диму без вогня. І безумовно мусить тліти десь вогонь, коли ось бахнула нова сензація, офіціяльно ще далеко не потверджена, але й досі не заперечена: що марш. Пілсудський стрінеться невдовзі безпосередньо з президентом Литви Сметоною. Може цього й не буде, може довго ще польсько-литовські відносини будуть будь-що-будь унікатом у взаєминах між двома демократичними републиками, найближчими своїми сусідами, де границя перерізала буквально деякі господарські подвіря, — а проте нема вже ніякого сумніву, що з обох сторін ідуть закулісові розмови про якесь замирення. І коли згадаємо, що так само довгенько велися закулісові розмови між Польщею і Німеччиною, ще в той час, коли не було двох прилюдних опіній у світі так проти себе взаємно насторожених як польська й німецька, і що ті розмови скінчилися 10-літнім пактом, за яким послідували палкі манїфестації обосторонньої приязни, — то не слід зовсім легковажити собі всього того диму з невидного ще нині вогню.

Взаємини між Польщею і Литвою справді формувалися в останньому столітті дуже цікаво. Кажемо столітті, бо той стан, який істнує нині, не є наслідком лише одної події, хочби такої важливої, як „бунт" ген. Желіґовського, так само, як і той поступок ген. Желіґовського не був ніякою появою деус-а екс махіна. Залишім уже історію унії з Польщею, не згадуймо про ті, такі для Литви трагічні й такі з історією України схожі моменти як винародовлення литовської шляхти (від кінця 16-го аж по

початки 19-го століття), і пригадаймо нпр. одну дату зперед рівно 70 літ: як то тоді російський генерал-губернатор Муравйов заборонив литовцям вживати в друку латинських черенок і як тоді одним почерком пера позбавив Вильно значіння центру литовського національно-культурного руху. Такий варварський стан тривав рівно 40 літ, бо щойно в 1904 році рос. уряд відкликав указ, який виставляв литовське населення на шалену денаціоналізацію: бож простолюддя, не маючи навіть молитовника у рідній мові, мусіло приймати молитовники російські або польські. Русифікація поступів не зробила, зате польонізація захопила, після шляхти, не один вищий стан — вищий клир, а за ним - заможне міщанство. А всеж, Вильно поволі вертало до свого попереднього становища центру литовської культури, та взагалі литовської національної думки. Адже вже в 1905 р. збирається у Вильні „Великий Сойм", на якому 2000 литовських делеґатів домагається від Росії широкої краєвої автономії. Коли в 1907 р. оснувалось у Вильні Литовське Наукове Товариство, поза ним істнувало вже у тому самому місті 9 литовських часописів і 32 культурних та господарських орґанізацій і установ.

З вибухом російської революції 214 делеґатів покликало у Вильні до життя „Тарибу", Литовську Національну Раду. 16. лютого 1918 р. Нац. Рада проголосила самостійність Литви і швидко потім сформувала перший уряд з проф. Вальдемарасом на чолі. Але щойно з тим моментом розпочалася важка боротьба Литви за свою державну самостійність і за — Вильно. З кінцем грудня, після підписання перемиря на західному фронті, німці дістають приказ від ґен. Фоша очистити Вильно і віддати його полякам. 1. січня 1919 займають Вильно польські частини. Швидко займають його большевики. 19. квітня 1919 входять до нього леґіони Йосифа Пілсудського. Але польсько-совітська війна не скінчилась і Вильно знову опиняється у большевицьких руках, з яких не всилі звільнити його литовська армія. Вправді між Литвою і Сов. Росією прийшло 12. липня 1920 р. до підписання мирової умови, але вона залишилась на папері. Аж у другій половині серпня 7. полк литовської піхоти зайняв домівку виленської чрезвичайки. Швидко потім у Сувалках польсько-литовська умова загарантувала Вильнові незайманність, яку 9. жовтня 1920 року зліквідував ґен. Желіґовський.

Від тогож історичного дня істнує між Польщею і Литвою спір за Вильно. 23. січня 1922 Литву признала де юре Антанта. 24. березня 1922 польський сойм прийняв „статут" для Виленщини, який у справі признання східних границь Польщі Радою Амбасадорів відіграв подібну ролю (і долю), що закон про воєвідську автономію для Східної Галичини. Відносини між Литвою і Польщею залишились ті самі: без крівавої війни, але й без миру, без консулярних звязків і без безпосередньої залізничої комунікації. Литовська конституція з 25. травня 1928 признала теж Вильно столицею Литви. Шпилевим пунктом напруження був 1927 рік. Здавалося, що поладнає той конфлікт Ліґа Націй, але вона виявила у цій справі таке саме безсилля як у всіх інших. На 48. сесію Ради Ліґи поїхав до Женеви особисто марш. Пілсудський і 9. грудня 1927 завдав на салі нарад проф. Вальдемарасові питання: чи Литва є з Польщею у стані мира чи війни? Відповідь була, що — мира, але у фактичному стані нічого не змінилося. Безпосередні переговори між Польщею і Литвою у Кеніґсберґу (березень-квітень 1928) скінчилися вибором 6-ти комісій, які в свою чергу скінчилися фіяском. Дипльоматичний рапорт Бльокляндa на 49 сесії Ради Ліґи мав лише одну мету: не анґажуватись по ніякій стороні і нікого не вразити. В травні 1928 Литва відкинула польський проект пакту взаємної безпеки. Зате Литва приступила до пакту Келльоґа — і це єдина ґарантія, що польсько-литовський конфлікт не може бути розвязаний шляхом воєнного зудару.

В останньому часі Литва має щораз гостріші конфлікти також з німцями через Мемель (Клайпеду). Не є теж виключене, що Німеччина, замирившись з Польщею, свідомо співпрацює з Польщею над політичною ізоляцією Литви, щоби примусити її до замирення з Польщею та спільної політичної гри. Приязні відносини має Литва з балтійськими державами, але цього — очевидно — в її ґеополітичному положенні замало. Мабуть і внутрішні відносини (недавня спроба державного перевороту б. премієра Вальдемараса) теж впливають на політичні настрої литовських патріотів.

Ми, українці, які завжди мали і маємо симпатію для литовського народу, з якого давньою і новою історією найтісніше звязана українська історія, слідкуємо за всім, що торкається литовців, зі щирим зацікавленням, у пересвідченні, що й на будуче історична доля обох наших народів взаємно сплетена. Ми певні, що литовські патріоти здають собі з цього справу і супроти народу українського і що від долі всеукраїнської проблеми залежить у немалій мірі історична доля литовців.

З польської преси.

Ендеки про ОУН і УНДО.

Ендецький „Курєр Львовскі" з дня 18. липня ц. р. ч. 194. присвятив цілу велику статтю останнім політичним процесам членів ОУН, які відбулися або ще тягнуться перед судами в Галичині й на Волині. У цій статті п. н. *„Устійнім подійсний стан"* автор подає нарис історії ОУН, ідеольоґію, вичисляє гріхи тієї орґанізації, подає орґанізаційну схему „Юнацтва" та ОУН, а підправивши все те питомим ендецьким сосом, дає такий коментар, який передаємо у дослівному перекладі:

„Отже стоїмо — як це влучно підкреслив прокуратор — проти орґанізації, яка все, що польське, вважає за *вороже*. Стоїмо проти сили, яка не числиться навіть з тінею *людяности, етики, релігії*, а *револьвер, бомбу, вбивство підносить до гідности „святої місії"*, (підкреслення ориґіналу. — Прим. Ред.) овіяної фанатизмом посвячування ножів, вил і кіс за *козацько-гайдамацьких часів* (різунство). Ледви замкнулися двері вязниці за Лемиком і товаришами, ледви прогомонів присуд, а вже тієї самої ночі повний бандитський напад в *Угнові* (пов. Рава Руська). Стоїмо проти ворога (як цього хочуть приказ ОУН), з яким *мусимо змірятися*. Чим скоріше, тим краще. Якими шляхами прийдеться нам іти — про це в дальших заввагах".

А в статті з 19. липня ц. р. ч. 195. п. н. *„Вязнична келія й енунціяція УНДО"*, яку передаємо в цілости в дослівному перекладі, читаємо:

„Злочини, яких допустилися ворохобники ОУН, які засіли в останніх львівських процесах на лавках підсудних, мали таку *доказову силу*, що оборона, яка хотіла їм пришпилити марку невинних жартів „шпанівками" на професорських кріслах, мусіла зрезиґнувати з тієї площини і до трибуналу звернулася тільки з проханням „лагідного виміру кари".

А зрештою самі підсудні повчали оборону (виступ підс. Мирона), що пониження такою тактикою їхніх вчинків є образою для ОУН.

Як це слушно підкреслив прокуратор — ніхто з оборонців не мав відваги звертати уваги підсудним, що їхня поведінка невідповідна. Підсудні відійшли до келій з переконанням, що згідно з приказом другої заповіди декальоґу „не дозволили нікому плямити слави і честя ОУН". За ними замкнулися брами вязниці.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 20. ЛИПНЯ 1934.

С. ЯБЛОНСЬКА

ЛИСТ З КИТАЮ.

БАНДИТСЬКА ПРИГОДА.

Тутешній доктор француз, що живе в дуже „приязних" відносинах з китайським губернаторством, одного дня позичив в них авто, щоби повезти нас, мене та свого приятеля, також доктора, що приїхав до нього у відвідини з Тонкіну — на далеку прогульку „вглиб" Юнану.

В останню хвилину, перед самим відїздом прибіг задиханий післанець від китайського міністра закордонних справ, який поважно занедужав. Сумлінний лікар, що тішився великою пошаною навіть серед китайців, без одного слова нарікання висів з авта, зрікаючись своєї неділі та проектованого відпочинку. Заки розпрощався з нами, він мав „ідеальну" ідею дати нам на своє місце іншого „оборонця". Це був молодий запальний француз, що вирісши у французьких кольоніях мав незломне переконання своєї „білої" всемогутньости. Він поводився так, якби приїхав у Юнан з потайним наміром здобути для Франції нову кольонію, хоч приїхав сюди тільки як турист і для відпочинку. Зазнайомившися з нашим новим пасажиром, трохи жалуючи за доктором, ми знову всіли в авто. Не дармо колись казала моя ненька, щоб двічі не всідати, бо це „певно" поганий знак та краще справді було відкласти прогульку (!).

Шофер закрутив корбою, попхнув трохи авто ззаду, трохи потермосив ним та ми виїхали.

Їдемо крізь місто й сміємося, мов у цирку, з кумедних реакцій китайців, за плечима яких наш шофер зовсім несподівано натискає голосний кляксон. Це був його вибраний рід розваг: надїхати тихенько зза закруту і нараз своїм трубінням счинити паніку серед гамірливої юрби, яка розбігається в усіх напрямках, мов від усіх пекольних бісів.

Один китаєць переконаний, що „від свого фатум не втікнеш!", закривши обличчя своїми широкими рукавами, щоб не бачити своєї смерти, покірно ляг на дорогу, перед самими колесами авта. На щастя шофер встиг зупинити мотор. За містом дорога ставала щораз то поганіша, де авто по зісохлих грудах землі, посувалося зі швидкістю десятьох кільометрів на годину.

Ще кілька кільометрів вперед! Яка раптова зміна! Видно по „льокальнім" дощі, що впав тут недавно, дорога стала болотиста, від чого колеса замісць уперед, вертілися в усіх напрямках. В авті стало смеркати від почорнілих шибок, які вкрилися ажурними фіранками, що їх вигаптувало болото. Ну і прогулька.

Надто хапчива на красу краєвидів і нескора до резиґнації, я відчинила віконце, щоб хоч глипнути на ту прославлену околицю „нової дороги", що біжить навколо озера.

Ледви я вихилила голову крізь віконце, як ціле моє обличчя розпромініло „на чорно" від болотистої „екзотики" краєвиду. Мої товариші дороги зачинили швидко шибу та на потішення простягнули до мене хустинки.

Змушені вдоволитися кожний видом свого сусіда, ми їдемо далі, — коли це можна назвати їздою. Майже рівномірно авто паде раз у раз то в доли глиняної дороги, то вилазить з калабань в гору, завертаючи праворуч і ліворуч, щоб тільки не випасти з дороги в рів. В цей час ми в середині авта підстрибуємо на сідалах, мов на механічних, карусельних кониках — туди-сюди вгору, туди-сюди вділ!

Щойно я рішила, що ці руханкові вправи можна також при доброму настрої вважати за своєрідну розвагу, а навіть за спорт, коли взяти під увагу акробатичні маневри авта, як шофер, мов мені наперекір, зупинив авто по величезнім підстрибі вгору.

— Ні, каже він, далі ані руш! Нічого не пораджу, мусите висісти під гору, бо колеса не витягнуть по болоті. Я заберу вас, там за горбом, де дорога сухіша — потішив він нас.

Розуміється, що ми висіли й пішли за автом, що зафуркотіло і „поїхало" далі зигзагами. Ми пішли за автом, гусаком по вузенькій стежині край дороги, — я остання в ряді, загубивши зір на зелених просторах рижових піль, які риж прикрив своїми прозорими билинками, мов мягким мохом.

За рижовим полем озеро; по озері заговоди водних квітів та сям-там білі крилаті вітрила, що кидають по воді довгі, гладкі тіні. А там далі на обрії гори, яких затягнені зеленкавою імлою вершки невиразно зарисовуються на синявім небі. Ні сон, ні казка, а питомий китайський краєвид, повний нереальности, примхи, тонкости та нюансів. Майже цілковитий брак колірів, правдивих наших барв, замість чого прозора ґама, що переливається з ясносинього у зеленкувате, від сіравого до білого. Коли тут зацвітають черешні та яблуні, ця ґама колірів збагачується на кілька рожевих відтінків. Тоді весна

До 24-ох годин після присуду оголошено енунціяцію президії УНДО і УПР. Зміст тієї „данви", вдержаний в дипльоматично-елегійнім тоні, уже відомий нашим читачам і викликав в пресі ріжні коментарі. З місця хочемо заявити, що цей „*пластер*" не відповідає ситуації та атмосфері, яку створили вчинки „Юнацтва" і ОУН.

І знову устійнім поліційний стан.

УНДО і прибудівки не є нині ніякою силою, яка може змінити положення в українському таборі. Процеси виявили, що члени ОУН на всіх відтинках паралізують діяльність УНДО. „Сидять" в „українських" кооперативах, сидять в просвітніх організаціях, не спить у суспільних союзах, толеруючи тільки фактично вивіску УНДО.

Тому то енунціяцію УНДО треба вважати *паперовим актом*, за яким не підуть діла. А *але саме* про ті діла. Але не тільки ОУН не візьме *собі* до серця згаданої енунціяції — відпекається від неї „Фронт Національної Єдности", отже група Дмитра Палієва, яка спирається на організаційній схемі, подібній до ОУН. Слід пригадати, що Ф. Н. Є. обіймає молодь від 14—18. р. життя, „фронтову молодь" від 18—21. р. життя і вкінці „*фронтовиків*" і *фронтовичок*" від 21. р. життя. Ця організація спирається на „*проводи*", які рішені враз з Палієвом протиставитися УНДО-ю. Не хочемо вичисляти інших дрібних політичних груп, у яких УНДО не має ніякої оподи.

Під якою адресою спрямовує УНДО свою енунціяцію. Якщо це має бути пластер на заспокоєння польської опінії, то і цей момент попілив у порожнечу. Тому то до енунціяції УНДО, хоча як дуже хотілиб, не можемо прикладати ніякої ваги і не хочемо, щоби далася приспати нею польська опінія. Ні!

Зрештою, це не перша і не остання енунціяція. Скільки разів над „українськими" наметами появляться хмари — президія УНДО спалює енунціяційні кадила цілопалення, а по деякім часі коло випадків ОУН біжить живим організаційним шляхом. УНДО не має впливів, УНДО не має сил сповнити заповідженої ролі. Вже на розправі один з оборонців підкреслив виразно, що до філії української (в оригіналі руської) гімназії у Львові, українські професори входили, зі страху перед терором своїх вихованків, з револьверами у кишені: зате польські професори не хапалися таких засобів. Чиж воно не характеристичне?

Проте намірам УНДО, висловленим в енунціяції, ніхто не схоче ставити перепон. Як УНДО порішить усунути з кооператив, з освітніх, культурних, суспільних товариств ті чинники, які витворюють злочинну атмосферу, що затроює середовище — *нехай їх усуне*".

*

До повищого становища ендеків повернемо окремо.

— Глядіть, глядіть — гукнув нараз „турист", тикаючи кудись вперед рукою.

Там певно щонайменше він побачив „водопад" або печери, щоб так кричати" — подумала я з іронією, лиха за те, що він сполошив зперед моїх очей непорушний образ озера, сповитий у волокна тиші і світил.

Я повернула голову в його бік і шукала по скелях „чогось", що моглоб викликати в нього стільки подиву.

— Але-ж бо ні, не в горах — пояснив він. Там на дорозі.... коло авта... пірати!..

Я глянула, побачила й зразу зрозуміла, що нам доведеться мати до діла, на жаль, не з піратами (з ними мабуть лекше дійти до порозуміння!), а з китайськими жовнірами, що обступили довкола авто.

Навчена вже досвідом, знаючи, що европейцям краще не вдаватися в „дискусії" з тутешнім військом, я порадила моїм товаришам „прогульки" вернутись піхотою у місто, лишаючи губернаторського шофера самому порозумітися зі своїми земляками.

На жаль, оба мужчини відкинули мою „жіночу" раду та у своїй мужеській душі не хотіли згодитися на подібний прояв боягузкости.

— Це не личить европейській гідності — втікати перед якимись-там китайськими гільтаями. — переконував мене турист. Доктор був скромніший, він тільки завважав:

— Мені то байдуже боронити якесь там китайське авто та шофера, хоч признаюся вам, що не маю охоти в голоді маширувати двацять кільометрів назад тоді, коли в авті чекає на нас печена курка та ласощі. Після цього старався він переконати мене, що жовніри не посміють зачепити нас тому, що ми поїхали в губернаторськім авті!

(Далі буде.)

Поконгресові рефлексії.

Після великого жіночого свята в Станиславові.

III.

ДВА НАСТУПИ НА КОНГРЕС

Хочу сказати кілька слів про так звану **„опозицію"** на Жіночому Конгресі. Що „опозиція" на Конгресі буде і то з двох сторін: клерикально-католицької і націоналістичної, про це знали заздалегідь усі. Попередила її пресова полеміка, а радше кампанія проти Конгресу, ведена кілька місяців „Метою" і „Вістями". Заповідали цю „опозицію" явно і славно пресові органи Генерального Інституту Католицької Акції і націоналістичної групи. І так журнал „Католицька Акція" (ч. 1. за червень ц. р.) помістив був статтю голови Католицької Акції, д-ра Маркіяна Дзеровича, п. з. „Перед Жіночим Конгресом", де ми читали: „Українське Християнсько-Католицьке Жіноцтво зорганізовано виступить на Конгресі...", „про це подумано заздалегідь". Не менше грізно звучала заповідь „опозиції", яку підготовляли націоналісти. В ч. 17. „Вістей" з 24. травня ц. р. ми читали: „...українські націоналістки візьмуть участь у „Жіночому Конгресі"... „Вимога тієї участи виростає для нас власне з конечности протиставитися твердо і рішуче опортуністичному таборові..."

Якже ці обі „опозиції", підготовлювані довгими місяцями і аранжовані зовні, виявилися на Конгресі?

Треба ствердити, що обі вони випали дуже **неповажно** і їх опанував зовсім провід Конгресу.

ОПОЗИЦІЯ НЕ ВИСТУПАЛА З РЕЗОЛЮЦІЯМИ.

Відома річ, коли на якому зїзді істнують поважні ідеольогічні розбіжности, то вони виявляються передусім у боротьбі за такі чи інші резолюції. Вистане сказати, що на Жіночому Конгресі обі „опозиційні" групи загалом зреклись обороняти свої резолюції на пленумі, а резолюції предкладені резолюційною комісією були приняті майже одноголосно. З цього простий висновок, що або між українським зорганізованим жіноцтвом ідеольогічних розходжень взагалі нема та, що їх штучно роздули чинники, яким чомусь залежить на тому, щоб розбити жіночу організацію, — або що обі опозиційні групи були такі слабі, що вони не почувалися на силах виступити на Жіночому Конгресі явно, зі зясованою плятформою. І дійсно ми переконалися, що двомісячна пресова кампанія і „опозиція" на самому Конгресі, що йшла від строго католицьких кол — це була „боротьба з вітраками", бо ніхто з проводу жіноцтва і загалом ніхто з учасниць Конгресу не порушував догм християнської етики. Не було також на Конгресі ніякого „опортунізму", — навпаки жіноцтво виявило на ньому свій гарячий патріотизм і непохитну вірність національному ідеалові.

НЕПОВАЖНІ ВИСТУПИ.

Одинокий організований виступ клерикальної „опозиції", а саме при дискусії над релігійним рефератом викликав тільки несмак і був дисонансом в атмосфері підйому духа і дружньої співпраці. Як благородно звучали на тлі загорілого доктринерства високогуманні слова проф. Русової, яка говорила про релігію не в значінні цієї чи іншої конфесії, а в значінні туги людини за ідеалом і служби цьому ідеалові.

Що торкається „опозиції" націоналісток, то вона прибрала таку неповажну, просто дітвацьку форму, що треба було тільки жаліти молодих ідейних дівчат, які мабуть були тільки знаряддям у руках посторонніх аранжерів. Як притоку до „бучі" вибрано факт, що Президія Конгресу не допустила до одного реферату, якого авторка не хотіла застосуватися до вказівок передконгресової програмової комісії, що переглядала всі реферати. З цього скористало кільканацять делеґаток, які на останньому засіданні перед самим закінченням Конгресу намагалися тупанням перешкоджати нарадам, а опісля покинули салю. З найбільшим признанням треба піднести рішучість і енергію Президії, яка з місця зліквідувала інцидент і дала змогу спокійно та гідно закінчити Конгрес.

ПРАВИЛЬНИК І РЕЗОЛЮЦІЇ.

Хочу звернути увагу громадянства на **правильник** Жіночого Конгресу, випрацьований підготовчим Конгресовим Комітетом і затверджений на першому засіданні Конгресу. Цей правильник надрукували у формі летючки і роздавали його делегатам. Раджу всім, хто думає організувати якийсь більший зїзд, подбати за такий зразковий правильник, який дає змогу використати найекономічніше час на інтензивну працю, припиняє технічну обструкцію та запевняє зборам спокійний хід.

На окрему пильну увагу заслуговують ухвалені Жіночим Конгресом **резолюції**. Думаю, що ці резолюції не повинні перейти без відгуку і глибших наслідків у нашому національному житті. Головна, основна думка цих резолюцій — це зазив до національної консолідації, до „внутрішнього розброєння", до міжпартійного „громадського мира". Треба надіятися, що громадянство і політичні партії не перейдуть мимо цього зазиву.

Особливу увагу треба нам звернути на резолюцію, яка говорить про „відношення до религії і Церкви", де жіноцтво вказує на небезпеку релігійної боротьби та перестерігає перед нею. Чи не вперше це серед нашого громадянства підноситься голос остороги перед найстрашнішою братовбивчою боротьбою, яка фактично йде в нашому народі на деяких теренах і до якої ми не займаємо становища, ховаючи перед її небезпекою голови в пісок.

ОДИН ПРОТЕСТ.

У даний мент незвичайно актуальна стала резолюція, якою Жіночий Конгрес доручив своїй Президії „звернутися до міжнароднього жіноцтва із зазивом, щоби воно протестувало перед своїми урядами проти приняття СССР до Союзу Народів". Хоча справа приняття Совітів до Ліги Націй уже мабуть вирішена, то все таки на мою думку цілий український політичний світ повинен піти за прикладом жіноцтва і вжити своїх впливів, усіх своїх звязків із закордоном до великої протестаційної акції. Цієї акції не можуть виконати самі тільки жінки, хоча й вони використають свої звязки з чужинками. (Найкращий доказ, що в нашого жіноцтва є поважні закордонні звязки, це приїзд на Жіночий Конгрес делеґатки Міжнароднього Жіночого Союзу, п-і Шіпшенкс).

ПАРТІЇ, ЩО БОЙКОТУВАЛИ КОНГРЕС.

На закінчення хочу сказати кілька слів про **становище партій** до Жіночого Конгресу. Як відомо **тільки одно УНДО** заняло до Конгресу становище позитивне. Зокрема наші „ліві", себто радикали і соціялдемократи „збойкотували" Жіночий Конгрес (Як з цим бойкотом погодити факт, що голова радикальної партії сен. Макух, пошанував інавґураційне засідання своєю присутністю, а його жінка в характері делеґатки одної з філій Союзу Українок брала цілий час активну участь у Конгресі; який „Громадський Голос" називає „показом жіночих мод" і „клерикально-ундівською демонстрацією"?) Треба ствердити, що неґативне відношення соціялістичних партій до Жіночого Конгресу в нічому не вплинуло на його успіх. Відсутности соціялісток на Конгресі не можна було навіть запримітити. Тих кілька жінок, які колись грали ролю в жіночому русі, а які тепер відтягнулися від Жіночого Конгресу, самі поставили себе поза скобки українського активного жіноцтва. Це найкраще виявило повну слабість наших „лівих" та було наявним доказом, що вони фактично не є в нашім національнім житті **ніяким чинником**. Всі важніші події нашої національної політики переходять **без них, а навіть проти них**. Може з цього факту зроблять відповідні висновки наші провідні національні чинники, які непотрібно „диндькаються" з нашими соціялістами та через те часто затягають ріжні важні політичні справи.

ЗАГАЛЬНО-НАЦІОНАЛЬНА ПАРТІЯ.

Жіночий Конгрес виявив, що загал нашого жіноцтва є в першій мірі національний, а не вузько-партійний і тому він стоїть у рядах УНДО (або до нього ґравітує), як одинокої суто-національної партії. Показалося ще раз, котра партія несе відповідальність за провід нашого життя і збагачує його конструктивними цінностями. Головні організаторки і провідниці Жіночого Конгресу — **це члени нашої партії і в цей спосіб успіх Конгресу був також нашим партійним успіхом.** Що правда, провід Конгресу зберігав весь час дуже строго невтральність, щоби не порушити нічиїх партійно-політичних поглядів. Можна собі уявити, як виглядав би такий загальний зїзд, якби провід його попав у руки наших „лівих", як вони викривили би його загально-національний характер та використали для своїх партійних цілей!

ПЕРЕДОВЕ МІСЦЕ ДЛЯ ЖІНОК.

Які висновки з Жіночого Конгресу для українського громадянства?

На мою думку, українська жінка мусить заняти в нашому національному житті передо-

ве місце. Її треба допустити ближче до управи наших національних установ і нашого політичного життя. Жіночий Конгрес показав, що український жіночий рух є важною складовою частиною цілого нашого національного руху, що жіноча організація це — побіч нашої господарської організації — хто зна, чи не найбільше здисциплінований і живий чинник нашого національного організму. „Свято селянки" переконало нас, що провідниці українського жіночого руху — це не є „генерали без війська". Ми побачили карні, зорганізовані, свідомі жіночі лави.

Черговим гаслом нашого національного життя мусить бути: **„Вільний шлях перед українською громадянкою!"**

(М. К.)

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

Фашизм у Франції.

Фашизм у Франції вже народився. Називається він „Спільний Фронт", а знак його червона стріла на білім полі, поздоровлення кулаком вгору.

Творцем і провідником французьких фашистів Ґастон Бержері, бувший посол і жовнір, ранений у світовій війні. Він виступив недавно з першою великою демонстрацією в Парижі. Але видно, що все мусіло бути наперед добре приготоване, бо рух „Спільного Фронту" зачався зараз по цілій Франції.

Париська преса назвала цей рух „червоним фашизмом", хоча в нім дуже мало революційного.

Кажуть, що тепер будуть два місяці літнього відпочинку, а в осени не знати, що виросте із „Спільного Фронту", котрий хоче з'єднати націоналістів проти соціялістів. Бержері є проти Гітлера і рад би повалити його режім, але не війною, бо він, мовляв, не є проти німецького народу.

Ширіть наш часопис!

Нові пожежі в Німеччині.

БЕРЛІН, 18. 7. ПАТ. У містечку Фрибурзі повстала вдруге пожежа з невідомих причин. Пожежа почалася у стародавній каварні „Копф" і загрожувала знищенням цілої середневічної дільниці. Пожежу ледви вдалося вгасити. У містечку Деміні на Поморі повстала велика пожежа. Горить ціле містечко. Пожежу гасять пожежні сторожі з цілої провінції. У Варен арештувала поліція пастуха Ерса під закидом підпалу лісів. Ерс признався до підпалу через неуважу, внаслідок якого згоріло кільканацять тисяч морґів ліса. Суд засудив Ерса на один рік вязниці.

Національне питання в Бельгії.

Хто стане по стороні цілости Бельгії на випадок війни?

(УП) Відділені від себе від другої половини 16. в. північні й південні Нідерлянди (нинішня Голяндія й Бельгія) злучено після упадку Наполеона в 1814 р. наново у „З'єдинене Королівство Нідерляндів". У новій державі, яку створено в дійсності під анґлійським впливом, як заборолo проти Франції, настали відразу дуже великі труднощі найріжнішого роду. В її границях жили не лише нідерляндці (голяндці і фляманці), але теж 1,5 міл. вальонців, які говорили по французьки і яких провідники були французької орієнтації. Також у фляманських провінціях провідні верстви були сфранцужені і гляділи з великим недовірям на з'єднення держави, проводжене енерґійно голяндським королем. Долучувались противенства релігійні — північ була здебільша протестантська, південь католицький — та вкінці й економічні ріжниці. Остаточно вже після 15 років усі ті внутрішні напруження довели до розколу держави. Революції довершили вальонці разом із частиною сфранцужених фляманських провідних верств. Загал фляманських мас, пасивний підчас революції, не сказав свого слова теж тоді, коли фляманську територію приділено до нової бельґійської держави.

Та чинником, що був основою фляманської окремішности, чи пак почуття єдности з голяндцями, підчас довгих віків еспанського, австрійського та французького панування над їхньою територією і що теж тепер не позволив фляманцям стати бельґійцями, була їхня мова. Бельґію створено як державу одномовну. Виключне панування французької мови в державі було для фляманців нестерпне і вони починають боротьбу за права для рідної мови, для рідної культури. Ця боротьба була основою, на якій починає формуватись теж фляманська політична думка, яка в часі світової війни була вже настільки зріла, що створила фляманський революційно-державницький рух. Вислід війни перечеркнув постуляти цього руху, але боротьба фляманців не вгасає донині.

Три головні течії позначуються нині у фляманській політичній дійсности. Перша стоїть на ґрунті бельґійської державности і нині, після виборення низки законів дотично допущення голяндської мови до прилюдного життя і створення флямадського університету, ця течія вважає свої домагання за осягнені. Та інші ґрупи йдуть куди далі. Фляманські автономісти домагаються поділу Бельгії на дві самоуправні частини: фляманську і вальонську, а фляманські націоналісти-революціонери (національ-солідаристи) борються за відірвання їхньої вітчини від Бельгії та за злуку з Голяндією. Їхнім ідеалом є одна велика „діче" нація і держава з голяндців, фляманців і південно-африканських бурів. Ця максималістична течія, хоч і з виглядами на майбутнє, нині всеж не находить ще навіть відгуку в самій Голяндії. Але теж справа автономії Фляндрії має побіч інших, менших труднощів, передусім найважнішу: місто Бріссель, у якому живе 1/5 всього населення Бельгії. Це місто фляманське, але в часі віків сфранцужене, і вальонці, хочби й годились на поділ Бельгії, то ні чута не хочуть про приділення Бріссела до фляманської автономної території.

Та ще одна справа є рішаюча для флямандсько-вальонських відносин. А саме величезний у порівнанні з вальонами приріст населення у фляманців (у 1932 р. абс. приріст у 4 чисто фляманських провінціях 46.000, у 4 чисто вальонських 520 душ) який грозить вальонам скорою фляманською майоризацією в бельґ. парляменті. Стає перед вальонами грізне майбутнє, в якому ціла Бельґія може стати на ділі фляманською державою. І отсе нині підносяться між вальонами чимраз частіше голоса за прилученням до Франції. Останньо на святі в роковини бою під Ватерльо закінчив один вальонський посол свою промову словами: „Вальоні! Назад до Франції!" І це звучало немов відгук фляманського: „Назад до Голяндії!"

В дві протилежні сторони тяготіє населення нинішньої Бельгії. — Хто стане на сторожі її цілости на випадок війни?

—o—

Жертва науки.

СІМЛЯ, ПАТ. Згідно з одержаними тут вістками, члени німецької експедиції в Гімалаях, Меркль, Вілянд і Вільденбах при вході на Нанґапарбад впали жертвою нагальної заметілі. Шукали їх кілька днів, та безуспішно. Згинули теж туземці-носії.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 20. ЛИПНЯ 1934.

ЕВГЕН ТКАЧУК.

Незнайома з Люнапарку.

Було це тамтого літа.

До нашого міста заїхав мандрівний Люнапарк. Зараз першого дня став він сензацією для горожан, що тужили віддавна за чимось незвичайним, атракційним. Що правда, Люнапарк явище не дуже то незвичайне, але завжди атракційне. Сотні цікавих спішило на широку площу за містом, де стояли буди з електричними візками, карузелями й іншими вигадками, які мали на меті тільки одно: за всяку ціну притягнути публику і витягнути від неї якнайбільше гроша.

Ішли всі, пішов і я.

Вже здалека чути було пронизливі орхестри, джезбенди, витуки похарактеризованих приманців та кльовнів і гамір публики. Важко було рішитись, з якого віковця починати.

Та помітив я велику юрбу людей і подався туди. Це окружили так електричний візок, що з несамовитою скорістю гнався з пасажирами по вузеньких рейках спершу землею, а далі щораз то вище аж понад паркові дерева, і нагло стрімко спускався вдолину. За одного золотого жадні емоції глядачі мали змогу аж пять разів обїхати цим карколомним шляхом. Багатьох кортіло спробувати тої їзди. Їздили купці, промисловці, акторки, дівчата на відданні, лікарі, адвокати, поручники, — молоді і старі.

Я спершу й гадки не мав пробувати тої штуки. Правду кажучи, боявся. Згодом стало соромно: чи то я дід який або каліка. Я знав, що мені вмить закрутиться голова, бо переконався, що й на карузелі не видержу. Вмить найшлося кількох знайомих, які передавали свої вражіння з отих воздушних еволюцій. Намовляли, додавали відваги і почали висмівати мене.

— „Раз — думаю — мати родила". Купив білет і вийшов східцями на візок.

Ще хвилинку передтим спитав я „бувалих пасажирів", що слід робити, щоби... Вже розумієте. В одній хвилині бажав я бодай поглядом познайомитись з товаришами „подорожі в простори". Якийсь товстий добродій, який прощався ніжно з дружиною, начеб не думав уже вернутись. Спитав котра година, бо казав, що має їхати до Коломиї. Далі двох молодих студентів. Біля мене, на фотелику, молода жінка (лиця не було видно, бо заслонював його ширококрисий капелюх) і пара старших уже панків, зі золотими кованими ланцюшками. Я був би заложився, що це різники.

„Фррр!" голосний ґуркіт мотору, кілька підкидів і... ми „у просторах". Відважуюся на один погляд вдолину і Мати Божа! Замісць землі бачу верхівя дерев, поперекривлювані буди, цілу масу публики, все це стало кружляти мені в очах і — заплющую очі. Але з цікавости відчиняю їх знову і щось стискає мене за горло. Піді мною дивно перекривлений люнапарковий майдан, похилені павільони повиставової площі і такі дуже близькі хмари.

Стараюся нав'язати розмову із сусідкою. Звертаю голову в її бік і спостерігаю, що вона теж на мене гляділа. Великі очі, легко-зелені. Біляве, наче матово-золоте волосся спущене на шию. Маленький ніс, що вказує на інтеліґенцію і дитячу впертість. Уста затиснені з виразом волі.

— Як ви почуваєте себе? — питаю иїй по батьківськи.

— Не люблю цих підкидів (легко скривлені уста, ледво помітна ясність личка). Але я звикла. А ви вперше?

— Так — признаю нерадо. — Досі не їздив ніколи.

—А літали коли?

— Теж ні — (починаю вже соромитись) — коли не рахувати того, що в сьомій клясі вилетів я з ґімназії, а товариші говорять, що я літаю за...

— Додумуюся... (Чарівний усміх, за який віддав би половину життя.)

Знизуємося знову над майданом. Виразніші лиця повимальовуваних кльовнів, якась кабаретова співачка, що в супроводі гармонії „співала" крикливого фокстрота й індійський факір, що вбивав собі ножі в горло.

І далі вгору. З тими самими струсами і підскоками. Товстий добродій, що сидів перед нами, змінив намір їхати до Коломиї, бо „поволи парою" їде до столиці Латвії. Відвертаємось від бідолахи, аби не дивитися на це нещастя. (Уже й так знаємо, що він їв на снідання яйця).

Моя товаришка робить роскішну мінку, ні трохи не збентежена.

За хвилину новий поворот на землю. Маємо вражіння, що зїзджаємо несамовитим ліфтом з хмародера. Чую, як рука незнайомої інстинктовно спирається на мому рамени.

— Боїтеся? — питаю з виразом бувальця.

ЩО ТАКЕ СІЛЬРАДИ
І ЯКІ Є НА РАДЯНЩИНІ ПОДАТКИ?

З вражінь очевидця-втікача на Радянській Україні.

ВИБОРИ ПРИЗНАЧЕНІ ЗГОРИ.

Сільради за конституцією повинні вибиратись; себто радників має вибрати нарід, а радники зпоміж себе мають вибрати голову сільради. Тимчасом радників призначає влада, а голову сільради присилає районовий партійний комітет.

Найчастіше присилають якогось колишнього чекіста, який в ГПУ вже до нічого не годиться. Такий не зважає ні на сльози ні на плач дітей, це кат, що сліпо виконує накази.

Хоча вся рада поділена на секції і кожна секція має свої функції, як податкова, культурно-освітня, санітарна, голова всіми справами завше сам проводить, не питаючись думки інших радних. Радні виконують ролю екзекуторів, або посильних. Радні підписують ухвали від імени всього села на висилку нещасливих родин. Не радні, а зрадні вони — кажуть люди.

МАЛИЙ СТАЛІН НА СЕЛІ.

Голова сільради це малий Сталін на селі, хоча правда, тепер, коли на селі є політвідділи — то вже так дуже самостійно цей голова не може діяти. Але не в усіх селах є політвідділи. Від голови сільради залежить доля смертного громадянина. Хто йому не до вподоби, за двацятьчотири години може піти під суд і виїхати за межі СССР до далекого табору. Це робиться просто „по закону". На кого він має око, або коли йдуть репресії за пляном, він просто приказує двом-трьом активістам написати заяву на такогото громадянина, заяву ту стверджує засідання радних, заяву посилає до ГПУ або до суду.

НЕ МОЖНА ОПРАВДУВАТИСЬ.

Після такої заяви ніхто вже оправдатися не може, навіть якби і все село свідчило за його невинність. Заступитись за невинного це значить сісти з ним на ту саму лаву. Даремно жертва оправдується на суді, чим більше буде оправдуватись, тим гостріше його карають.

Коли придумали якунебудь репресію, висилку в далекі табори — то до сільради приходить секретний розпорядок „призначити 30 семей на висилку". Голова сільради сам вибирає тих 30 семей, а хто догадався та втік, тоді беруть перших ліпших, щоби тільки виповнити те назначене число.

В кожній сільраді є роботи більше як у довоєнні часи у губернатора. Цілий ряд писарів, секретарів, та рахункових робітників і всі щось пишуть, всім ніколи. Сільрада розкладає податки і побори, веде записи народин, смерти та шлюбів. Сільрада стягає податки, контролює, чи виконані пляни, веде статистику та кожний день дає звіт телефоном до району: скільки зорано, скільки посіяно, скільки грошей зібрано.

ПОДАТКИ.

Податки є грошеві і натуральні.

Грошеві поземельні в дванятеро більші як до війни. Крім державного податку є ще місцеві, такі, що населення мусить платити сто відс. від суми державного податку на місцеві потреби. Податок той має йти на уплату сільських видатків. Суми самооподаткування забирає район, він і встановлює сільський буджет, виплачує пенсії учителям та сільським адміністраторам. З сум самооподаткування більше як одну третину на село район не вертає, решта грошей іде на районові видатки.

Крім тих податків населення платить ще ріжні нібито добровільні, якто примусові позички, на повітряну фльоту та безліч „добровільних", від яких нема змоги ухилитись.

З найбіднішого, річно стягають не менше 500 карб., тобто все, що за рік заробив — віддай. Кооперація це державний придаток для граблення населення. Вона як єдина установа, що має крам — вона його не продає, а розділяє. Кожний громадянин мусить бути членом кооперації.

Членські вкладки підвищують кілька разів на рік. Крім них є ще одноразові паї, на соцбудівництво, на зачети, підмоги, тощо.

Крім податків грошевих є ще податки натуральні, тобто: кожний мешканець села повинен щорічно дати 40 кг. мяса, 10 курей, 30 яєць від кожної курки. Хто має корову, той мусить дати на рік від 248—400 літрів молока, кости, копита. Хто має город — картоплю, де є ліс — гриби, ягоди, сушені овочі.

Хочуть рятувати американську землю.

НЮ ЙОРК, 1. липня. (Вл. кор.). Від довшого часу писали фахові журнали про те, що на полудневому заході американського континенту дощеві води сполікують десятки тисяч акрів плодючої землі і роблять її зовсім неужиточною для фармерування. Секретаріят рільництва студіював цю справу довгі роки і прийшов до висновку, що єдиний спосіб зарадити лихові це засівання ґрунту відповідними ростинами. Одначе їх Америка не має. Тому тепер вислано дві комісії до Азії, аби найти відповідні ростини. Одна з них поїхала до російського Туркестану, Персії й Афґаністану, друга до Японії. Саме в тих краях має бути доволі таких ростин. До Росії заманила американців російська комісія, яка перед двома роками робила студії в краях Полудневої Америки над вишукуванням відповідної якости бараболі, яка могла би опертись ріжним пошестям, що нищать бараболю. Тоді російська комісія стрінула в Полудневій Америці комісію зі Злучених Держав, котра була там з такими самими цілями. Крім трави та інших ростин для запобіження сполікуванню ґрунту, комісії мають на цілі також перещіпити до Америки ще й ріжні овочеві дерева, які моглиб тут прийнятися. Про це пише вашинґтонський дописувач ґазети „Ню Йорк Сан".

III. Робітнича Олімпіяда у Празі.

Виступ Українського Т-ва „Січ". — Український національний прапор на вулицях Праги та на спортовому стадіоні.

Прага, у липні 1934.

У Празі саме закінчилася III. Робітнича Олімпіяда. Вона пройшла при великому числі учасників — около 45 тисяч душ членів робітничих орґанізацій фізичного виховання Ч.С.Р. та делеґацій зза кордону.

Олімпіяда розпочалась 1. липня виступом на стадіоні дітей у віці від 8 до 14 років і продовжувалась до 9. ц. м. Святочне відкриття Олімпіяди відбулося у Сметановій салі Репрезентаційного Дому 4. липня увечорі. Головні дні Олімпіяди започаткувала своїми виступами молодь від 14 до 18 літ 5. липня, а закінчились вони 8. липня. Після молоді виступали члени орґанізацій, чужинці, військо, а також у цьому часі відбувались ріжного роду пописи. До речі — у пописах ситківки „Січ" здобула друге місце. Перше лишилося за господарями.

Була прекрасна літня погода. Трибуни стадіону ввесь час переповнені публикою. Перебувало її тут щонайменше з пів міліона душ. На площі вправ тисячі учасників. Видержка, дисципліна, мішані спортові одяги мужчин і жінок, що на сонці так виразно відбивали свої фарби — творили чарівну картину. А живий образ — сцена, яка повторювалась кожного разу на закінчення денної програми — показував глядачам величезні здобутки орґанізованого робітництва та інтеліґенції. Військо своїми вправами закінчило Олімпіяду. Як бачимо, робітництво і військо виступали спільно. Теж саме ми бачили і при попередніх виступах — „Сокола" і католицького „Орла": все для держави, все для оборони републики. Державний прапор понад усе. Потім уже партійні фарби. Ось де добра школа для нас. На жаль, не завжди ми є добрими учнями.

Дня 7. липня на Градчанах при тимчасовому штабі команди „Січі" відбулася зустріч січовиків і січовичок з нашим празьким громадянством. Зустріч ця мала дуже сердечний характер. У привітах і відповідях на них відбивався один і той-же момент: жаль за утраченним раєм-Батьківщиною і гостре бажання повернути назад волю... На цих сходинах були присутні гості — закордонні кореспонденти.

Другої днини передполуднем відбувся містом Прагою похід учасників Олімпіяди. У поході були й чужинці зі своїми національними й орґанізаційними прапорами. Йшли: Америка, Анґлія, Болгарія, Франція, Югославія, Румунія, Голяндія, Палестина, Швайцарія, Україна, Польща. Країн з явно диктаторським режімом не було. Не було і московської еміґрації.

Надзвичайно мальовничо виглядала українська група — „Січ". На чолі її повівав національний жовто-блакитний прапор. За прапором ішла команда та делеґати українських орґанізацій. Далі — малинові січові прапори, за якими струнними рядами машерували січовики й січовички у спортових і народніх строях. Разом около 160 душ. Перший ряд походу був у синіх спортових сорочках, другий у жовтих. Кожний січовик першого ряду мав на грудях велику, золоту букву. А всі разом творили слово, яке захоплювало віддих у кожного нашого еміґранта — **Україна.** Мабуть цей січовий „винахід" дуже подобався глядачам. Улиця ще більше загула. Чути було й оклики: „Слава!", „Нехай живе Україна!" Коло трибун, де була влада і чужоземні заступники, голова орґанізаційного комітету Олімпіяди витав українців. Заступники „Січі" заняли місця на трибуні. Радіо розносило по світі назву орґанізації, її державну приналежність, склад тощо.

— Ні, але не люблю тих „зїздів".

— Прошу не думати про це.

Мужеська зухвалість незвичайна. Ось я, сам перший раз на такому „чортівському візку", беруся потішати другого.

Нараз нагло перехиляємося на ліву сторону. Ручевьна незнайомої міцніше стискає моє рамя. По хвилині чую на собі цілий, здавалось мені романтичний, солодкий тягар.

Стрічаються наші очі. Під її поглядом забуваю, що я повинен боятися, що находжуся в „чортівському візку", що в одному менті можу опинитись на головах розбавленої публики, а в найліпшому разі на полотняному даху одної з буд.

Бачу тільки ці ясно-зелені, ніжно-чарівні очі. Пробивається з них жіноча душа.

Нарешті кінець. Наші „воздушні еволюції" скінчилися.

Встаємо з фотеликів, сходимо східцями.

—Ви куди? — питаю.

— Їду трамваєм додому.

Питати про прізвище, адресу, умовлятися на стрічу? Ні! Не псувати чару пригоди.

Легкий стиск долоні, лагідний, ніжно-чарівний погляд легко-зелених очей. Розстання...

— — — — — — — —

Я стрінув її. Навіть тричі. Раз на почті біля віконця. Привіталися, як старі знайомі. Я був в сьомому небі. Думаю, вже сама доля взяла справу в руки, коли мені вдалося її стрінути.

Та радість скоро трісла.

— Надаю — каже — лист до нареченого.

Видів її ще двічі. Раз іду хідником малоновідуваної вулиці. Задумався. Нараз чую голосне:

— Добридень вам!

Обертаюся. На хіднику пусто. Тільки на дорозі повозка а в ній вона і якась поважна пані в жалобі. Певно її мама.

Кланяюся. Піхотинець напроти того, що їде це так, як хорист напроти геройського тенора, або маляр вивісок напроти мистця.

За хвилину повозка щезла на закруті.

Я залишився сам. Напів сумний, напів радісний.

Була це остання наша стріча.

— — — — — — — —

Скаже дехто: це ніжний фейлетон; в ньому ні початку, ні кінця ні ніякої думки нема. Навіщо таке щось писати.

Але даруйте. Є тут і початок і кінець і думка. Ось прошу:

Кожний інший на мому місці пішов би слідком за нею до камениці, довідався зі списку льокаторів про її прізвище, був би післав китицю рож, може й задзвонив і... був би скомпромітував жінку, сам осмішився і, що гірше, дістав би кілька поличників від її нареченого. Це ніяка штука.

Я не припускав ні на хвилину, що моя „знайома" незнайома дасть себе зловити на гачок звичайного флірту. Не хотів ніяк створювати банальних ситуацій. Залишив цілу гру долі.

І почуваю себе вдоволенним. Мрію про те, як вона розійдеться з нареченим, як огріву її, як вічну її потішати і як виясню, що ця перша наша зустріч на електричному візку, подорож з такими підскидами вгору і вниз, а головно памотаними роки — це неохибний знак, що ми для себе призначені.

З великою приємністю треба ствердити, що Т-во „Січ" зуміло вивязатись зі свого дуже трудного завдання і з честю репрезентувало на світовому терені, на Олімпіяді у Празі, український спорт. Українська мова завдяки цьому була заступлена на офіціяльних друках організаційного комітету Олімпіяди. Український національний прапор був не тільки у поході та на салях, де відбувались інтернаціональні паради, але він увесь час Олімпіяди нарівні з іншими повівав над Прагою — на спортовому стадіоні.

Да.

По широкому світі.

— Военний суд на Литві засудив шефа ґенерального штабу ґен. Кубеліса, полк. Норакуса і Букакуса на кару смерти за державний переворот з проф. Вальдемарасом. През. Сметона замінив ґен. Кубелісові кару смерти на досмертну вязницю, обом полковникам на 12 років вязниці.

— До хати команданта австрійської прикордонної сторожі Отреля, який застрілив німецького жовніра, націонал-соціялісти кинули пекольну машину. Її вдалося викинути з хати ще перед вибухом. За вбивство засудив його суд на 3 місяці арешту, який припинено.

— У Льондоні підписали торговельний договір з Латвією.

— У Мезон Ляфіт, біля Парижа гарматне стрільно розшарпало пятьох вояків, а 26 тяжко поранило. На місце катастрофи приїхали марш. Петен і ґен. Веґан, які устійнили, що до вибуху дійшло через необережність вояка.

— Віденська поліція арештувала 21-літнього націонал-соціяліста Едварда Фльоха, який убив колишнього провідника австрійських гітлерівців Цімера. Фльох стане перед наглим судом.

— Швайцарський уряд заборонив на необмежений час німецькі щоденники „Фелькішер Беобахтер", „Анґріф" і „Берлінер Берзенцайтунг".

— Німецька влада заборонила фабрикантам самоходів і фабрикам опон продавати невголошені опони.

— У Ресар у Румунії дійшло до сутичок між німцями і румунською поліцією, яка розвязала націонал-соціялістичну партію. Поліція арештувала 10 осіб і сконфіскувала багато зброї.

— До Варшави приїхало з прогулькою 17 японців

Грек, що навчився українських пісень.

НЮ ЙОРК, 2. липня. (Вл. кор.). У радіопрограмі базару „Сурма" із стації ВІНС почули слухачі цікаву несподіванку. Грек, Петро Хірдотіс, що приїхав з Европи і живе тепер у Нюарку, заспівав дві українські пісні своїм милим баритоновим голосом, а саме: „Ой, Дніпре, мій Дніпре" та „Ой, під вишнею, під черешнею". Вимова була зовсім поправна і лише букву „л" вимовляв він як „ль". На запит гром. Сурмача по українськи Хірдотіс відповів кількома словами по українськи. Крім згаданого артиста виступила ще з народніми мельодіями смичкова орхестра молоді під проводом Дмитра Олексина, молодий письменник Теод. Лутвіняк промовив по англійськи до молоді українського роду про потребу розвивання талантів у писанні, а гром. Мирон Сурмач виголосив короткий реферат „Про силу слів української пісні". Дуже гарно були підібрані мельодії з рекордів і програма була зовсім цікава.

—o—

Всеславянський сокільський здвиг у Загребі.

(МІКО) Від 1. до 6. серпня 1934. відбудеться в столиці Хорватії, Загребі, велике свято руханкових товариств. У святі візьмуть м. ін. участь чехи, болгари, поляки, росіяни. Почасти приїдуть спеціяльними поїздами.

Опанас Гр. Сластьон.

(1855—1933.)

(Продовження.)

МАЛЯРІ ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З НАРОДОМ.

В тих часах серед української молоді лунали **хлопоманські гасла „ходження в народ"**, що відбивалися голосним відгомоном в українській літературі, музиці й мистецтві. І наші молоді малярі, Мартинович і Сластьон, виїзджаючи звичайно літом на Україну, використовували усяку нагоду до того, щоби пізнати всесторонньо життя українського селянства з його звичаями, побутом, обстановою: вони їздять по ярмарках, празниках, щоби помічати оригінальні типи, костюми, забави й танці, пильно прислухуються кобзарським і лірницьким співам, записують пісні, думи й інший етнографічний матеріял. „У нас — пише О. Сл. — були живі враження з міст та селянського життя, де українська стихія проявлялась цілком вільно, незвичайно багато, яскраво й оригінально. Безпосередні спостереження та вдоження, завжди ясніші, кольоритніші і незрівнано багатші за вичитані з книжок або почуті з чужих вуст. Для всякої діяльности, що має розвиватись всебічно для служби народові, треба як найкраще знати той народ, себто треба досконально знати все його економічне й духове надбання, побут, економічні й культурні інтереси, життьові ідеали, надії та сподіванки, а також його мову, його поетичну творчість, спів і музику. Як же нам було не пересміювати українофілів, що українського на роду не знали, або як і знали, то дуже поверховно. Між собою вони говорили тільки по-російському, вряди-годи вставляючи яке українське слово або речення... Навіть народньої мови вони не знали як слід... Їхній мові бракувало приказок, пісень, усього того дорогоцінного словесного скарбу, який завжди приємно іскриться в мові людини, що вийшла з самої гущі народньої. Через те в нас у розмові було більше засобів виявляти отой **етнографізм**, бо він виявлявся цілком природно. Нас завжди вабив народ, а вони його боялись"... („Спогади", ст. 34—35).

ЗНАЙОМІСТЬ З ЧІЛЬНИМИ ЕТНОГРАФАМИ.

У світлі Сластьонових „Спогадів" український студент 1870-тих рр., перейнятий національною свідомістю, живо заінтересований українською літературою, історією, етнографією, захоплений любовю до „меншого брата" виростає вже понад сучасне українофільство й малоросійщину старшого громадянства, до як молодь ставиться критично.

Зокремаж О. Сластьон познайомлюється в Петербурзі із заслуженим українським етнографом **П. Чубинським** та із звісним збирачем українських народніх мельодій, **А. Рубцем**, а виїзджаючи на Україну сходиться в Київі із **В. Антоновичем** та **М. Лисенком**, і то саме в часі найбільшого розгару праці в Південному Відділі Рус. Географіч. Товариства. Перебуваючи на Чернигівщині в 1878 р. Сластьон разом із **Ол. Косачевою-Пчілкою** вибирається до Веремівки, щоби там відвідати товариша Мартиновича, який у тому часі більше уваги звертав на етнографічні записи, ніж на малювання („Спогади", 104). Тут годиться завважити, що саме з часів побуту Мартиновича в Веремівці походить найбільша частина тих його рисунків, що з незрівняним мистецтвом зображають ріжні українські типи й побутові сцени, овіяні духом Гоголівських „Вечорів на хуторі".

СЛАСТЬОН ЦІКАВИТЬСЯ ШЕВЧЕНКОМ.

За весь час своїх студій у Петербурзі О. Сл. живо інтересувався всілякими памятками по Шевченку, розпитував про нього у давніх знайомих поета (Г. М. Честанівського, натурника Тараса Михайлова, розшукував навіть десь у лохвицькому пов. сестру натурника Лукаша, що служила колись у Качанівці та памятала ще Шевченка), порозшукував його портрети, бюсти, посмертну маску. Захоплення подією Шевченка спонукало нашого молодого артиста взятися за **ілюстрування Шевченкових „Гайдамаків"**, що й вийшли в Петербурзі 1886 р. з російським перекладом Н. В. Гербеля побіч українського тексту. Для збирання історичної вірности в своїх рисунках мистець, як це зазначено в передмові Д. Еварницького, користувався вказівками таких знавців української старовини, як М. Костомарів та В. Антонович. Сластьонові ілюстрації до „Гайдамаків" — це данина романтичному напрямкові в літературі й мистецтві; та вони виявили дійсно докладне обзнайомлення автора з побутом і старовиною України і мали деяке значіння для поширення культу Шевченка т адля розбудження національної свідомости серед широких кругів українськог огромадянства, як показують їх репродукції в багатьох виданнях.

МАЛЮНКИ З НАРОДНЬОГО ПОБУТУ.

І в інших своїх малюнках Сластьон залюбки бере **теми з історії України, з її природи та життя сільського люду**, зображує типи народніх співців і т. і. Чимало таких малюнків та ескізів доводилося мені бачити в робітні покмистця в Миргороді 1908 р., між іншим два більші, дуже гарні образи олійними фарбами: „Прощання козака з дівчиною" та „Краєвид знад річки Псьол". Крім того О. Сл. полишив десятки, як не сотні принагідних ілюстрацій, що скрашали всілякі українські видання (як нпр. „Рідний Край").

(Д. б.)

Філярет Колесса.

Велика повінь.

Рятункові поїзди. — Міліонові втрати.

ПАТ повідомляє: В ночі з неділі на понеділок потік Дубрівка залив на передмістю Самбора 11 домів з інвентарем. Вода доходила до висоти вікон. У Радловицях вода Дністра залила 2 хати і 130 морґів поля. Потік Черхава знищив дорогу між Городищем і Сільцем і тому комунікація перервана. Потік Чуква залив частинно гостинець між Самбором і Дрогобичем. Ріка Стривігор залляла в селі Черняхові пов. Рудки кількасот морґів поля і сіножатей. Вода на Дністрі піднеслася 3.40 м. понад нормальний стан і залила багато поля, сіножатей і хат. Вода у Дністрі у Миколаєві сягає до 3.6 м. У Турчанщині і Самбірщині вода зірвала кілька мостів. Школи величезні.

На Лемківщині повиливали всі ріки і потоки та залили великі простори поля, сіножатей, цілі села і містечка. Повінь прийшла несподівано, бо внаслідок зливних дощів вода нагло приплила з гір і заподіяла міліонові шкоди. До того кілька потоків і ріка Вислок вилила нагло внаслідок хмаролому. Вода Вислока затопила кілька сіл, залізничий шлях у Стрижові і частину Ряшева. Зі Львова виїхав до Ряшева воєвода Беліна-Пражмовський і після наради зі старостою складено рятунковий комітет. Поїзди на шляху Ряшів—Ясло припинені. З Перемишля виїхав до Ряшева відділ саперів. Є кілька жертв у людях. Між Львовом і Краковом ідуть тільки два поспішні поїзди на Розвадів. Подорож тревае 4 год. довше. Вода у Ряшівщині спала вже зі 7.50 м. понад нормальний стан до 3.30 м. Телефонічна комунікація з Краковом перервана. Шкода сягає понад 2 і пів міліона золотих. До Кракова приїхали у вівторок вечором премієр Козловський, міністр внутрішніх справ Косьцялковський та мін. комунікації Буткевич. Положення у західній Лемківщині та в бохенськім, вадовицькім і краківськім повітах значно погіршилося. З гір далі напливає вода і заливає низько положені села і міста. З летовища Раковиці біля Кракова вилетіли дві ескадри літаків на загрожені місця. З Кракова виїхало кілька рятункових поїздів. Червоний Хрест вислав до Тарнова кілька рятункових відділів. Вода у Віслі постійно підноситься і залила деякі дільниці у Кракові. В місті гостре поготівля. Зі загрожених домів виселюють людей і рятують дорібок. Військо бере масову участь у рятунковій акції.

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від від 3—6. Пльомбовання зубів, штучні зуби в золоті, плятині і кавчуку. Н а с с. 33 3—3

— Ямна коло Яремча. Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, сонячні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Лісьмевичева, Ямна коло Яремча. 143731-?

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1287 52-?

— **Прохання до Всч. оо. парохів Львівської Архиепархії.** Отсим звертаюся з проханням до Впр. оо. парохів, за дозволом Митрополичого Ординаріяту у Львові ч. 7977/РЦ з дня 4. 7. 1934. ласкаво дарувати для новозбудованої (мурованої) церкви св. Арх. Михаїла в Зімельній жертви з церковного інвентаря. Для орієнтації подаю те, чого ще не має згадана церква, а саме: фелона, літургікона, чаші, дароносиці до хорих, процесійного хреста, стоячих хрестів, пуски, кадильниці, дзвінків, ліхтарів і церковного білля. Ласкаві жертви з вище наведених річей прошу ласкаво присилати під моєю адресою. За вислухання отсеї просьби щиро дякую. Спасибіг! — о. Микола Вояковський, грекокатол. парох у Страдчу, п. Янів (коло Львова).

— **До концентраційного табору.** З Угнова вивезли адв. д-ра Ів. Козака до Берези Картуської. Тудиж вислали м-ра Петришина Володимира, адвокатського аплікатна.

— **В Українськім Науковім Інституті в Берліні** виголосить у пятницю 20. липня ц. р. доц. Віктор Леонтович в год. 8-ій вечором відчит п. н. „Проблема февдалізму на Україні".

— **Підручники на новий шкільний рік.** М-ство освіти постановило, щоби дирекції шкіл на запит видавців або книгарів давали подрібні вияснення, які підручники та в якій кількості будуть потрібні для даної школи на найближчий шкільний рік. Метою розпорядку є запевнити школам з початком нового шкільного року потрібну кількість підручників.

— **Матуранти української гімназії у Ржевницях.** В цьому році закінчили студії в українській гімназії у Ржевницях (ЧСР): Мих. Бугаїв, Марія Воронецька, Аполінарія Воронецька (всі три з Волині), Іван Вергун (Гал.), Неоніла Корнійчуківна (Вол.), Марія Морозівна (Вол.), Наталія Онищуківна (Гал.), Соня Паславська (Вел. Укр.), Вікторія Статниківна (Вел. Укр.), Всеволод Соловйов (В. Укр.), Михайло Терлецький (В. Укр.), Тарас Хлюр (В. Укр.), Іван Худий (Гал.), Юліян Форчук (Гал.), Аріядна Чернявська (В. Укр.), Олександер Якубовський (В. Укр.) та як приватист Василь Бачинський (Вел. Укр.). Аріядна Чернявська закінчила студії з відзначенням. Перед закінчившими школу повстало питання: Щож далі? Лише 20 прц. з них будуть продовжувати освіту у високих школах, решта за браком матеріяльних можливостей примушена вже відтепер починати свою життєву дорогу в тяжкій борні за кавалок хліба.

— **Україніка.** Словацький місячник літератури й мистецтва „Elán" в ч. 9. (травень ц. р.) умістив статтю Е. Маланюка: „Українська література в світлі сучасности". В тім самім числі часопису „Elán" Йожо М. Кіршбавм подає інформацію про Маланюка, якого знає особисто. Оцінюючи поетичну творчість нашого поета, автор статті пише: „Маланюк є з тих поетів, що переживають життеві та психічні настрої свого народу в найінтимніших ревкціях, що хвилюють душу і стрясають дихання й живчик цілого народу в його життевім бою, тугах і традиції". В цілому стаття Кіршбавма дуже прихильного характеру. Вміщено і портрет Е. Маланюка, а кілька цитат з віршів у перекладі Мухина подають ілюстрацію до творчости поета.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тяганні Держ. Кляс. Льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 51914. 20.000 зол. на ч 113766. 10.000 зол. на ч. 10788 52155. 5.000 зол. на ч. 8341 109377. 2.000 зол. на ч. 80425 144417 19581. 1.000 зол. на ч. 46632 160372 161537 32716 94659 127274. 500 зол. на ч. 1203 17331 105321 115684 122646 140102 142212 20797 24260 33590 17754 84522 101525 106241. 400 зол. на ч 30913 38226 40660 46701 66794 78698 93773 115116 123809 147229 157966 165088 165545 2222 21285 25100 34468 51575 55448 94273 95829 102084 123553 154081 157312. 250 зол. на ч. 25350 32062 22417 33178 34363 35865 43178 75039 77635 83072 87394 91965 92411 107232 117778 128872 133538 138854 146295 153727 155110 157251 35116 47447 56646 58918 60637 91300 94425 99323 106010 110981 122340 154142 161768.

— **Краєва хроніка.** У Хмелівцях пов Станиславів Ілько Кузьчак тяжко поранив з пімсти Юрка Курпяка, який незабаром помер. — У Вільхівцях пов. Городенка повісився 73-літній Іван Вербицький, який весь свій маєток стратив на судові процеси і тепер проживав у чужих людей. — У Татарові потонув у Пруті Йосиф Ставнер зі Станиславова, який приїхав лікуватись до санаторії „Зніч". — У Галерові затонули два учні, 17-літній З. Шанявський і 14-літній Е. Кучинський, які перевернулися з каяка.

— **Вбили грізного бандита.** У вівторок, 17. липня ц. р. комісар поліції з Переворська Франк зустрінув у Розбужі двох грізних бандитів Бика і Мачуґу. Комісар застрілив Бика, а Мачуґа втік.

— **Збирали на „Березу Картуську".** Поліція в Лодзі арештувала якогось Стахурського, Золотова та Жуковського, що подавали себе за членів „Т-ва Народового" та збирали складки для інтернованих у Березі Картуській членів того т-ва. Крім того подавали себе за представників Союзу резервістів і Звйонзку стшелецького. При цій нагоді продавали печатки, календарі і т. д. Вели теж картотеку та мали дуже добре уладжене бюро. Пошкодованих є чимало фірм і приватних людей на кільканацять тисяч зол.

— **Наймолодше подружа.** У вівторок 17. липня ц. р. відбувся у Варшаві шлюб 13-літньої Хаї Б., доньки фабриканта, з 14-літнім Веняминем Х., сином шевця. Їхні батьки поспішилися з одружінням, бо довідалися, що Хая Б. стала матірю.

— **Подвійне життя вчителя.** У мадярському містечку Папа поліція зовсім випадково відкрила ватажка злодійської банди, що від довшого часу грабила доми багатих. Цим ватажком був учитель рисунків місцевої ремісничої школи, талановитий маляр Золтан Заворі, що кілька разів дістав нагороду за свої мистецькі афіші. Коли востаннє обікрали крамницю одного ювеліра, переловила поліція одного учня і цей зрадив свого провідника і своїх товаришів. Учитель зорганізував свою ватагу з учнів. Життя було для нього таке одноманітно-сіре, що він відчув потребу доповнити його другою романтичною ролею, що давала би йому сильні враження.

— **Ріжні вістки.** У Брюсселі помер колишній бельгійський премієр Юлій Ренкін у 71 р. життя. — Сім великих фільмових американських підприємців подає до відома, що на новий річний сезон 1934-5 приготовлять вони 353 великих нових фільм. — Шаляпін виступить у льондонській опері в новій ролі в опері Курта Вейля до твору Франца Верфеля „Вибраний нарід" і гратиме Мойсея. — Недавно уродилось у Льондоні пара близнят, яку вважають рекордовою з огляду на її легкість; одна дитина важить три фунти, друга тільки фунт; ця друга жила тиждень. — У Каліфорнії трапляються останніми часами часті випадки смерти від укусу чорних павуків; павуки стали їдкі наслідком великих спек. — У німецькому місті Ессен оголосили вислідки стерилізаційної акції; за перших 6 місяців цього року стерилізували 190 осіб, до кінця року зроблять ще 800 операцій; все це буде коштувати 42.000 марок. — Летун Євдокімов устійнив світовий рекорд скоку з легкопадом. Скочив з висоти 8.100 м. у часі двох хвилин і 22 секунд. Легкопад відчинився на 200 м. над землею. — Автобус Відень-Будапешт зударився з трамваєм біля Будапешту. Було 11 ранених, у тому два тяжко.

— **Вітрильником по океані.** 9 місяців тому вибралось двох німецьких спортовців Грапентін і Арендт з міста Ельбінґ маленьким вітрильним човном на море. Тепер доїхали вони щасливо до Ріо де Джанейро.

— **Нова морська потвора.** Весь 1933 рік шукали англійські моряки таємної потвори з Льоч Несс, на голову якої наложили високу нагороду. Описували її, підглядали, але вона пропала... як у воду. Тепер у тій самій околиці появилась нова потвора. Часописи впевняють, що це не сугестія, бо сотні виразно бачили звірюку на 10 метрів завдовжки, з грубою шиєю, з довгою темною гривою і дванацятьма горбами. Крім цього має ця потвора ноги, бо бачили, як бігає під самим берегом моря. Один мисливий приглядався звірюці цілу годину, але не мав можливости покинути свого місця і побігти за рушницею. Тепер на це місце, недалеко твердині Авґустус, зїзджаються цікаві з цілої Англії. Видко, що так само як земля після війни родить людські потвори, море родить свої.

— **Воєнний австрійський винахід купила Англія.** Австрія стала тихим краєм, що не має великих виглядів на реваншову війну. Але її громадяни придумують надалі воєнні смертоносні машини. Один із таких нових винаходів знаймового віденського інжиніра Вальтера Г. купив цими днями за великі гроші найбагатший міліонер сер Безіль Загаров, що підчас останньої війни тримав у своїх руках доставу зброї для деяких союзних держав. Згаданий віденський інжинір придумав кулю, що пробиває найтвердший панцир. Цей винахід узяло на увагу англійське міністерство війни і переконалось, що винайдена віденцем куля пробиває грубу сталеву плиту наче папір. Фірма „Армстронг-Вікерс" вислала до Відня свого відпоручника і запрохала віденського інжиніра до Льондону, де він далі працюватиме над своїм винаходом. Інжинір дістав величезний гонорар. За згаданою англійською фірмою стоїть фінансіст Загаров.

— **Спека в Китаю.** З Нанкіну повідомляють, що спеки, які панують у Китаю, небувалі. У деяких містах 43 стп. у тіні. Спека тріває вже три тижні і не була нижча від 38 степ. Сонце спалило рижові поля на великих просторах так, що риж цього року буде дорогий.

— **Совітський Голівуд.** Народній комісаріят Совітського Союзу рішив побудувати в околиці Баку величезне фільмове місто. Це підприємство має головно на меті заступити на просторі СССР чужі фільми, головно американські, ще й виробляти на експорт свої. Все те, що технічно має Голівуд, обіцюють зробити і в Баку. Обраховують, що річно може вийти звідти 26 великих фільм і 36 легких. Всі знаємо, що деякі фільми з совітських робітень першорядні і що в Рад. Союзі є дуже талановиті режисери та актори, але знаємо теж, що тенденція деяких фільм безмежно наївна. Можливе, що совітські фільми на експорт теж матимуть тепер інший характер.

— **Сумний Бастер Кітон.** Фільмовий комік Бастер Кітон належав до найбагатших акторів; він дістава міліонові гонорарі. Тепер приходить вістка, що він проголосив банкроцтво на 250.000 долярів. Що цей гуморист робив з грішми? — не знаємо. Він мав вічно сумну міну і видко, що не вмів себе потішити всім тим майном, на яке заробляв своїм меляхолійним гумором.

Всячина.

РОДИНА СКУПАРІВ, ЩО МАЛА ЩАСТЯ.

В околиці Монте Карльо помер цими днями португалець Ґондоса, який поселився там з вдячности, що в касині гри на рулетці виграв великі гроші. Побудував собі віллю у 1914 р. і доживав віку з капіталу. Його дві сестри та три брати, що діставали від нього довгий час пенсію, хотіли теж спробувати щастя на тому самому зеленому столі. Ґондоса заборонив їм грати і перестав їм виплачувати підмогу. Тоді одна зі сестер почала грати в інших касинах гри і виграла міліон. За її прикладом пішли інші брати та сестри і скрізь вигравали великі суми, але були такі розумні, що дійшовши до майна не грали більше; що гірше: стали такими скупарями, що завголоджували свою службу і прикидались перед світом жебраками. Наймолодший з їх рідні живе в Парижі і просить милостині, щоб не видавати грошей, складених в якомусь банку. Впевняють, що це одна з найбагатших родин в Европі, про розміри майна якої ніхто точно не знає, бо всі вони мовчать про те, що і де мають.

ХМАРОДЕР БЕЗ СХОДІВ.

У Сан-Франціско будують хмародер без сходів. Він матиме 24 поверхи, 200 звичайних і 220 поспішних ліфтів. На випадок пожежі архітекти придумали ліфти зверху камениці, замісць драбин. Через те вікна поміщені зовсім інакше, як досі.

МІСТО З ОДНОЮ ВУЛИЦЕЮ.

Мало хто знає, що Суез, місто славне в усьому світі, має тільки одну вулицю. Над каналом, що належить до найважніших водних шляхів, іде вулиця з 40 домами, кількома пальмами, базаром, малим двірцем і кількома готеликами та шиночками для подорожніх. Тут зупиняються кораблі у подорожі на Далекий Схід, тут переходить гостру митну контролю і тут перехрещуються кораблі.

Відозви й комунікати.

Дуже актуальна справа: новий тип практичної школи в Стрию.

По війні зменшується число нашої молоді в середніх школах з року на рік. Це появ вельми сумний, бо через це зменшується число нашої інтелігенції, якої у нас ніколи не було за багато. Такий стан спричинило з одної сторони зубожіння нашого народа, з другої — безробіття абсольвентів середніх і високих шкіл.

Цьому лиху може зарадити зреформована школа, яка передовсім булаб дешевша від теперішніх та давалаб таку освіту, яка рівночасно приготовлялаб до самостійного варстату праці. Таку зреформовану школу з інтернатом відкриває Арх. Ординаріят під назвою: **Католицько-українська практична сер. школа ім. митр. Шептицького в Стрию.** Заки буде вибудований власний будинок на 10-морг. площі, міститься вона у винаятім льокалі при вул. Надбережній ч. 25. Наука триватиме чотири роки. Загально-освітня наука в обемі 4-кл. гімназії нового типу буде получена з практичним знанням: хліборобства, пасічництва, шовківництва, кооперації, плекання й лічення худоби, диригентури хором та орхестрою, а навіть деяких родів ремесел.

Абсольвенти таких шкіл, вернувши на село, будуть вельми хосенними дорадниками своїх односельчан і найдуть певно свій варштат праці.

Низька оплата за науку в сумі 15 зол. місячно, замість оплати удержання в інтернаті натуралями уможливлять нашим середньо-заможним селянам приміститн своїх дітей у тій школі. Зголошення кандидатів (15—16 літ), які покінчили вселюдну школу і мають добрий слух та голос, приймає **о. Йосиф Савицький, Зелена д. Вступні іспити відбудуться 16. серпня в школі при вул. Надбережній ч. 25.**

Така школа видасть інтелігентних, практичних у всіх ділянках хліборобів, які не будуть тягарем у своїх родичів, бо найдуть собі варштат праці у своїм чи сусіднім селі. Рівночасно вони стануть вельми хосенними провідниками чи то кооператив, чи кружків „Сільського Господаря", піднесуть культуру нашого села і тимсамим віддадуть велику прислугу нашому народові.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Володимир Омецінський, емеритований управитель вселюдної школи в Дичкові, пов. Тернопіль, заосмотрений Найсв. Тайнами, помер вечором 13. липня ц. р. у Львові. Прожив 63 роки. Учителював 40 літ у тернопільському повіті в селах: Настасів, Кіпячка, Іванів Горішній, а останніх 26 літ у Дичкові. По переході на емеритуру брав участь у праці Кружка „Рідної Школи" в Тернополі і дочасу завідування був членом його Старшини. Залишив удову та шістьох синів. Похорони відбулися в неділю 15. ц. м. в Тернополі. В. Й. П.!

—o—

Ще в справі сокільських відзнак.

(З листів до Редакції).

Хвальна Редакціє!

Поміщене в „Ділі" вияснення Здвигового Комітету Сокола-Батька приневолює мене в імя заподіяної мені і моїй фірмі кривди спростувати деякі тенденційно і невірно представлені факти.

В першій мірі ніколи перед ніким не жалувався я, що виконання відзнак поручив „Сокіл" чужій фірмі. Щойно у моїй кравниці звернув я скромно увагу членові виділу п. Тріле ві, що випадало би, аби українська установа, коли вже не дає роботи українському оферентові (була в цім випадку фірма Ґелемей), дала бодай відповідь. Бо відомо мені було, що п. Ґелемей (один із трьох українських бронзівників у Львові) робив заходи ще в березні і травні 1934 р. в „Соколі," щоб дістати виконання відзнак і йому обіцяли, що справа буде вирішувана і п. Ґелемей дістане відповідь; тимчасом у висліді роботу д'стала чужа фірма, а українського промисловця навіть не повідомлено.

Минається комітет з правдою щодо мотивів віддання мені дрібної частини роботи. При замовленні заявив мені виділовий п. Тріль, що чужа фірма відмовилась виконати додаткові відзнаки (для змагунів), бо мусіла викінчувати своє велике замовлення (около 20 000 відзнак). Після моєї згоди дістав я дня 26. червня в год 19. шпанцу. Чужа фірма, як казав мені член Старшини п. Карпінський, дістала замовлення ще в листопаді 1933 р.; мала доволі часу на виконання і в міру частинної доставки діставала грошеві зачети. Я дістав замовлення на 4 дні перед Здвигом без ніякого зачету і з вимовою, що коли до суботи не виконаю би його, то „Сокіл" не прийме ні одної відзнаки.

Найбільше кривдячий закид „посередництва" відпираю якнайрішучіше. Я працював зі своїм сином і моїм персоналом дні і ночі у своїй робітні, а побоюючися, що на ручній машині не вспію на час викінчити роботи, що булоб компромітацією для української фірми і частинним оправданням Здвигового Комітету, що віддав роботу чужій фірмі, я дістав у католицької фірми Евгена Унґера на Хорущині згоду вжити його електричної машини, при якій мій син з моїм персоналом відбивали решту відзнак; усе інше викінчував я у своїй робітні. Це практикується загально і не має нічого спільного з посередництвом. Адже й сам п. Собчик відбивав довгі роки на машині п. Унґера і ніхто його не уважав за посередника.

Хлопцем від Унґера, що приніс не 29-го, а 28-го готові пробки відзнак, був саме мій син Юрко, що можна провірити кожної хвилини, а 29-го не міг бути ніякий хлопець від Унґера, бо того дня було латинське свято.

Ще справа ціни. Я згодився по 10 сот. від штуки. Член Старшини п. Тріль признав, що ціна нижча, але чужа фірма дає кредит, а своїй „Сокіл" заплатить готівкою. На дальше домагання знижки сказав я, що після скінчення роботи й обчислення може могтиму ще дещо опустити. В назначений день післав я рахунок, числячи, як мені випало з калькуляції, по 10 сот. за штуку, але на домагання п. Тріля я без надуми й вагання виставив рахунок по 9 сот. за штуку. З моєї уступчивости для української установи силкуються ще зробити й закид проти мене...

А тепер спитаюся: Яка ціль того всього? Розумію, що Здвиговий Комітет має причини і має право бути знервованим, але при чім тут українська промислова фірма, що істнує у Львові від 1906 р., що важким трудом і потом українських рук здобула собі довіря серед широких кругів громадянства в цілому краю, а сьогодні стрічає її моральна кривда, ба й образа від своїх?!

Скажіть-же, панове, супроти кого ви нельояльні: чи супроти чужої, чи своєї фірми?

Іван Кузьмич.

Чванитеся приналежністю до великої української нації — то підпишіть і вплатіть до кінця липня 1934 р. позичку Рідній Школі. Одна грамота 25 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича. Косів:
19. VII. Корневільські дзвони.
20. VII. Детектив.
21. VII. Королева кіна.
22. VII. Залізна острога.
23. VII. Чужаки.
24. VII. Мазепа.

Великий Міський Театр.
Нечинний з причини ферій.

Театр Ріжнородностей.
Нечинний з причини ферій.

Кіна.

АПОЛЬО: „Голос засудження".
АТЛЯНТИК: „Буритель".
ВАНДА: „Жінка з Монтекарльо".
КАСІНО: „Гніздо залюблених". Танцюристки з Буенос Айрес.
КОЛІСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенґет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Романс Маньки Ґрешної" та ревія.
МІРАЖ: „Навіщо працювати" (Фліп і Флип) „Біла лелія".
МУЗА: „Платинова бльондинка".
ПАН: „Велика княжна Олександра", „Шпіон у масці".
ПАЛЯС: „Пробоєва бригада Захарова".
ПАСАЖ: „Червоний дідвол", ревія „Тітка Теофіля".
СВІТ: „Порт Сан-Дієго", „Заборонена мельодія".
СОНЦЕ: „Давид Гольдер" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „У слідчій службі" та ревія.
ХИМЕРА: „Цвітка степу" (Чарльз Фарел).
УТІХА: „Сховайте ваші смутки" та ревія.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Закордонне радіо.

Четвер, 19. липня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 18·30 Музика у звірят, 20·00 Симф. концерт, **Прага** (470,2) 14·10 Спів, **Париж** (16·49) 17·00 Клясична програма, **Атльона** (531) 20·30 Скрипкові дуети, 20·55 Спів, **Білгород** (429,8) 19·00 Спів, 20·00 „Орлов" оп. Ґраніхштедтена, **Берлін** (356,7) 19·00 Солісти (спів, музика), 21·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·35 Солісти (музика, спів), **Ляйпціґ** (382,2) 21·15 Симф. концерт. **Мінхен** (405,4) 14·20 Солісти (спів, музика). **Будапешт** (549,5) 12·15 Концерт військ. орхестри, 18·30 Концерт, 20·20 Спів, **Міляно** (368,6) 11·30 Тріо, 20·45 Оп. вечір. „Паяци" оп. Леонкавалля, „Іль Містеро" сицилійська сцена Дж. Верґа, Монлеона, **Рим** (420,8) 17·10 Вок. інстр. концерт. 20·45 Музика Росінія (спів, музика).

Пятниця, 20. липня 1934.

Відень (506,8) 18·10 Вок. концерт (Бургер, сопран, Райтер, баритон), 23·00 Спів (Франчекі, баритон), **Братислава** (298,8) 12·30 Концерт, **Брно** (325,4) 18·00 Двожакові пісні, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт, **Білгород** (439,8) 18·30 Словінські пісоньки, **Берлін** (356,7) 16·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 20·15 Концерт, **Кельн** (455,9) 17·15 Баляди (співає Штрінц у супр. фортепяну), **Ляйпціґ** (382,2) 16·00 Концерт, 21·00 „Дер церброхене Круґ" ком. Кляйста, **Будапешт** (549,5) 20·00 Концерт оп. орхестри, **Міляно** (368,6) 11·30 Популярна музика, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·10 Легка й танкова музика, 20·45 „Мадам ді Теб" оп. Льонбарда.

Львівське радіо.

Четвер. 19. липня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·10 Музика з гр. пл. 13·05 Для молодших дітей, 13·20 Концерт, 14·00 Експортові вістки, 14·05 Збіжева біржа, 16·00 Балетова музика (гр. пл.), 17·00 Почтова скринька, 16·15 Фортепяновий ресітал, 17·45 Американські пісні, 18·00 Яйця — продукт живий та дешевий, 18·15 Авд. „Чудова ловля", 19·00 Всячина, 19·15 Орґановий ресітал, 19·40 Скрипкові твори (гр. пл.), 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·12 Легка музика, спів, 21·02 Моди, 21·12 Концерт орхестри, спів, 22·00 Сх. Прусія вчора, нині й завтра, 22·15 Легка музика.

Пятниця, 20. липня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Концерт сальонової музики, 13·05 Оп. арії (гр. пл.), 13·55 З ринку праці, 14·00 Експортові вістки, 16·00 Година легкої музики, спів, 17·00 Авдиція для хорих, концерт орхестри, 17·30 Концерт симф. орхестри, 18·00 Репортаж, 18·15 Спів, 18·30 Музика з гр. плит, 18·45 Балачка про чаленджі, 19·0 Всячина, 19·15 Джезова музика (гр. пл.), 19·50,19·55 Спортові вістки, 20·00 Концерт польської музики, 20·02 Почт. техн. скринька, 20·12 Балачка про симф. концерт, 20·22, 21·15 Симф. концерт, спів (Диґас, бас), 21·05 Сто гарних книжечок, 22·05 У батьківщині сирени (фейл.), 22·20 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові в приватних оборотах 5·27 1/2 зол.

Німецькі марки 195·00—200·00, фр. франки 34·80—35·00, шв. франки 171·50—172·50, фунти стерлінґи 26·60—26·80, австр. шилінґи 98·00—100, чеські корони 21·60—22·00, рум. леви 37·50—39·00, ліри 45·50—46·50.

Золото: Доляри 8·91—8·93. Франки фр. 34·40—34·90 Дукати 82·10—82·20, Корони 36·20—36·80, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20.

ЗБІЖЕ.

Ціни паритас	Підволочиська		льоко Львів	
	від	до	від	до
Пшениця збірна	15·25	15·50	16·75	17·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 19. липня ц. р. кооперативам платив за:

1 к. десер. масло	1·90 зол.
1 л. молока	0·13 „
1 л. сметани	0·55 „
1 к. яєць	2·30 „

Тенденція на масло і яйця вдержана, на молоко і сметану слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 20. липня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Ґловацького 23):

Курята	(пара курят важить не менше як 1·50 кг.) за 1 кг.	0·90	зол.
Кури	I кляса „	0·80	„
„	II „ „	0·60	„

Тенденція спокійна.

ОПОВІСТКИ

Комітет Академічного Дому у Львові розписує оцим КОНКУРС на адміністратора Акад. Дому. Подання вносити до Комітету на адресу Управи Академічного дому (Львів, вул. Супінського ч. 21.) до **дня 15. серпня 1934.** з такими залучниками: 1. Curriculum vitae; 2. Свідоцтво з останнього іспиту; 3. Опінії студентських й загальногромадянських українських установ. За Комітет: Др. Юлій Савчак в. р. (голова). 1—2

Др. Марія з Миколаєвичів і інж. Микола Єрмолаєви замісць повідомлення про своє вінчання, що відбулося 15. липня ц. р. в Тернополі, складають 25 зол. на „Рідну Школу". 59

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ШУКАЮ ПОСАДИ ГОСПОДИНІ ДОМУ при старшій українській родині. Вимоги дуже скромні. Адресувати: Евдокія Бобякова в Бережанах, — вул. Королевої Ядвиги. 55

КІМНАТА ФРОНТОВА, два вікна, мебльована, світло, услуга до винайму, вул. Виспянського 31. партер. 54 2—2

МОРЕЛІ — 10-кілеві посилки зол. 12·50, 5 кіл. зол. 6·50. Морелі-дички 10 кіл. зол. 7·50 і 5 кіл. зол. 4. висилає за післяплатою Глинський, Заліщики. 57

МЛИН господарський турбіново-водний візьму в наєм. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Млин". 60 1—1

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка	1/1	зол. 480·—
„ „	1/2	250·—
„ „	1/4	130·—
„ „	1/8	70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10